

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 6. prosince 2022

Akademie věd ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
www.avcr.cz

CESTOVÁNÍ BUDOUCNOSTI OD TEORIE K PRAXI

Nové technologie v podobě robotických vozidel slibují, že zlepší kvalitu života už během příštích desetiletí. Odborníci řeší právní, etické a společenské otázky, klíčová je ale i osvěta a politická diskuse. Upozorňují na to editoři nedávno vydané knihy *Autonomous Vehicle Ethics: the Trolley Problem and Beyond* – Ryan Jenkins, David Černý a Tomáš Hříbek. První komplexní monografii o přednostech a úskalích zavedení autonomní dopravy představí v úterý 6. prosince v budově Akademie věd na pražské Národní třídě. Slavnostního křtu se zúčastní také předsedkyně AV ČR Eva Zažímalová a ministryně pro vědu, výzkum a inovace ČR Helena Langšádlová.

Jak promění autonomní doprava naše návyky a celkovou podobu měst? Podle jakého klíče se budou auta rozhodovat v kolizních situacích? Jak se k těmto otázkám staví další státy a jak bude fungovat přeshraniční doprava? I těmto otázkám se věnuje kniha *Autonomous Vehicle Ethics: the Trolley Problem and Beyond*, kterou nedávno vydalo prestižní nakladatelství Oxford University Press. Téma přibližuje pohledem etiky, politické filosofie a filosofie města. Autoři současně upozorňují, že od počátku je také nutné dostatečně informovat veřejnost, aby bylo zavádění autonomní dopravy úspěšné.

Autonomní doprava například předpokládá, že se sníží nehodovost, která je přičítána lidskému faktoru, o 80–90 %. Robotická vozidla mohou být navíc velmi lehká, méně prostorově náročná, mohou vytvořit více místa pro pěší a podpořit komunitní ráz měst. Zatímco etici nabízejí analýzy a regulativní ideál, praxe sama závisí na zákonodárcích.

Od teorie k praxi

Etickým a sociálním otázkám v oblasti umělé inteligence, kam autonomní mobilita spadá, se již pátým rokem věnuje Centrum Karla Čapka pro studium hodnot ve vědě a technice (CEVAST), kde autoři knihy působí. Jde o volné sdružení odborníků několika univerzit a Filosofického ústavu, Ústavu státu a práva a Ústavu informatiky Akademie věd ČR (<https://www.cevast.org/cz>).

Od ledna 2023 naváže na činnost CEVASTU nové mezinárodní výzkumné **Centrum pro environmentální a technologickou etiku – Praha (CETE-P)**, které vznikne při Filosofickém ústavu AV ČR s podporou evropského grantového programu Horizon Europe. Zaměří se na systematický výzkum

Kontakt pro média: **Eliška Zvolánková**
Divize vnějších vztahů AV ČR
press@avcr.cz
+420 739 535 007

Jana Říhová
Filosofický ústav AV ČR
rihova@flu.cas.cz
+420 725 761 147

etických problémů spojených nejen s vývojem umělé inteligence a nových technologií, ale také na otázky související se změnou klimatu a životního prostředí. Jedním z jeho cílů bude právě informování české veřejnosti o současných poznatcích ve zkoumaných oblastech a také spolupráce se zákonodárci a tvůrci veřejné politiky.

O autorech knihy *Autonomous Vehicle Ethics: the Trolley Problem and Beyond*

TOMÁŠ HŘÍBEK je vědeckým pracovníkem Filosofického ústavu AV ČR v Praze, kde vede Oddělení aplikované filosofie a etiky. Jeho odborné zájmy se pohybují od témat ve filosofii mysli a filosofii biologie k etice až estetice. Od roku 2023 bude i jedním z klíčových odborníků zmiňovaného mezinárodního výzkumného **Centra pro environmentální a technologickou etiku – Praha (CETE-P)**.

DAVID ČERNÝ studoval filosofii na univerzitách v Bologni a Římě, doktorát z ní získal na Karlově univerzitě v Praze. V současné době je vědeckým pracovníkem Ústavu státu a práva AV ČR a Ústavu informatiky AV ČR. Jeho výzkum se zaměřuje na morální filosofii a personální ontologii, v poslední době zvláště na filosofické a etické implikace umělé inteligence a robotiky.

RYAN JENKINS působí na katedře filosofie na California Polytechnic (San Luis Obispo). Jeho odborné zájmy se soustřeďují na aplikovanou etiku (zvláště etiku vojenství a nových technologií), normativní etiku (zejména konsekvencialismus), na etiku životního prostředí a filosofii techniky.